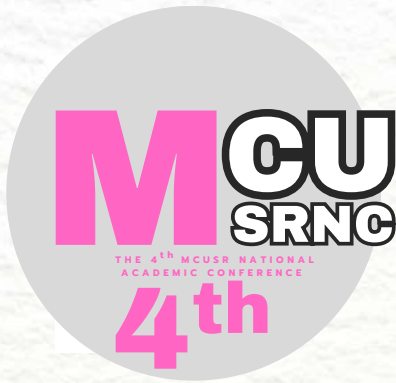

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ Proceedings

การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาจุฬาฯ สุรินทร์ ครั้งที่ 4
The 4th MCUSR National Academic Conference

“นวัตกรรมกับการศึกษายุคใหม่
สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน”

(Innovation and Modern Education towards
Sustainable Development)

จัดโดย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์
ร่วมกับภาคีเครือข่าย

25 เมษายน 2568

2
0
2
5

บรรณาธิการ: พระครูปริยัติวิสุทธิคุณ, รศ. ดร.

ประธานคณะกรรมการ: พระครูปริยัติปัญญาโสภณ, ผศ. ดร.

สำนักงานกองบรรณาธิการ:

กองบรรณาธิการรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 4
ห้องประชุม 124-125 ชั้น 2 อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์ 305 หมู่ 8
ตำบลนอกเมือง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ 32000 โทร. 044-142107 ต่อ 319
<http://www.surin.mcu.ac.th/mcusrnc2022> E-mail: mcusrnc2022@gmail.com

ออกแบบ: พระมหาเอกพันธ์ วรรณมณูญ, อ. ดร. พระมหามานะ ปิยภาณี, บดินทร จินเปี้ย

จัดรูปแบบและพิสูจน์อักษร:

พระปลัดสุระ ญาณธโร, ผศ. ดร.	
พระมหาเอกพันธ์ วรรณมณูญ, อ. ดร.	พระมหามานะ ปิยภาณี
พระปรัชญา ชยวุฒโฒ, อ. ดร.	วันชัย ชูศรีสุข
เอกรัตน์ มาพะตุง	ณัฐธินี ชงโค
ลัดดาวัลย์ คงดวงดี	เจนณรงค์ ทะนะอัน
ธเนศ ทองอัม	

จำนวน: 850 หน้า

จัดพิมพ์โดย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์

ลิขสิทธิ์:

บทความที่ได้รับการตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยในการประชุมวิชาการระดับชาติ มหาจุฬาฯ สุรินทร์ ครั้งที่ 4 The 4nd MCUSR National Conference ถือเป็นกรรมสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์ ห้ามนำข้อความทั้งหมดไปตีพิมพ์ซ้ำ ยกเว้นได้รับอนุญาตจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์ เท่านั้น

ความรับผิดชอบ:

เนื้อหาและข้อคิดเห็นใด ๆ ที่ตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยการประชุมวิชาการระดับชาติ มหาจุฬาฯ สุรินทร์ ครั้งที่ 4 The 4nd MCUSR National Conference ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนเท่านั้น

ภาคีเครือข่ายร่วมเป็นเจ้าภาพ

การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาจุฬาฯ สุนทร ครั้งที่ 4
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุรินทร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น

สถาบันวิจัยแห่งชาติ

กองบรรณาธิการ

ที่ปรึกษา:

พระพรหมวัชรธีรอาจารย์, ศ. ดร. อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 พระเทพพรเมธี, รศ. ดร. รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร
 พระปัญญาวัชรบัณฑิต, รศ. ดร. รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
 พระเทพวัชรสารบัณฑิต, รศ. ดร. รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา
 พระครูปริยัติวิสุทธิคุณ รศ. ดร. รองอธิการบดีวิทยาเขตสุรินทร์
 พระครูศรีสุนทรสรกิจ, ผศ. ดร. ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายบริหารวิทยาเขตสุรินทร์
 พระครูสุกิจติบัณฑิต, รศ. ดร. ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
 รศ. ดร. ทวีศักดิ์ ทองทิพย์ ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป

บรรณาธิการ: พระครูปริยัติวิสุทธิคุณ, รศ. ดร.

ผู้ช่วยบรรณาธิการ: พระครูปริยัติปัญญาโสภณ, ผศ. ดร.

พระปลัดสุระ ญาณธโร, ผศ. ดร.
 พระมหาพุทธพิชาญ โยธาสโน
 พระปรัชญา ชยวุฒโธ, อ. ดร.
 พระมหาเอกพันธ์ วรรณมณญ, อ. ดร.
 พระมหามานะ ปิยาภาณี
 อ. ดร. อนุรักษ์ สะอาดเอี่ยม
 อ. ดร. ภัฏขวัชร สุขเสน

กองบรรณาธิการ:

พระครูศรีปัญญาภิรม, ผศ. ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พระมหาวิศิต ธีรวิโส, รศ. ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รศ. ดร. ทวีศักดิ์ ทองทิพย์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผศ. ดร. ธนู ศรีทอง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผศ. ดร. ปัญญา คล้ายเดช	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผศ. ดร. วรภูมิ มูลสิน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผศ. บรรจง โสดาดี	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พระครูปลัดสวพัฒน์วิสุทธิสารคุณ, ผศ. ดร.	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
รศ. ดร. ประเวศ อินทองปาน	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
รศ. ดร. อำนาจ ยอดทอง	มหาวิทยาลัยมหิดล
ผศ. ดร. กังวล คัชขิมา	มหาวิทยาลัยศิลปากร
ผศ. ดร. บัญญัติ สาลี	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ผศ. ดร.ประภาส แก้วเกตุพงษ์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
รศ. ดร.สมหมาย ชินนาค	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
รศ. ดร.อัจฉรา หล่อตระกูล	มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต
รศ. ดร.วันทนา เนาว์วัน	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
รศ. ดร.สัณญา เคนาภูมิ	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
รศ. ดร.รัตน์ ปัญญาภา	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
รศ. ดร.จิรายุ ทรัพย์สิน	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
รศ. ดร.วีระชัย ยศโสธร	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ผศ. ดร.นฤมล ภูสิงห์	มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
ผศ. ดร.ยงยุทธ ขำคง	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
ผศ. ดร.เสกสรรค์ สนวา	มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
ผศ. ดร.อาสนะ เชิดชู	มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
อ. ดร.พิสุทธิพงศ์ เอ็นดู	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์
ดร.อรพิน ปิยะสกุลเกียรติ	มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
ดร.คมวัฒน์ รุ่งเรือง	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุรินทร์
ดร.รพีพร ธงทอง	มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น อุบลราชธานี

ผู้ทรงคุณวุฒิภายในมหาวิทยาลัย

พระปัญญาวัชรบัณฑิต, รศ. ดร.
พระมหาบุญเลิศ อินุทปญโญ, ศ. ดร.
พระครูวุฒิชัยธรรมบัณฑิต, รศ. ดร.
พระครูสุธีกิตติบัณฑิต, รศ. ดร.
พระมหาสุพัทธ์ วชิราวุธ, รศ. ดร.
พระมหามงคลกานต์ ฐิตธมโม, รศ. ดร.
พระครูศรีพุทธบัณฑิต, ผศ. ดร.
พระครูศรีปัญญาวิกรม, ผศ. ดร.
พระครูใบฎีกาเวียง กิตติคุณโณ, ผศ. ดร.
พระครูสุธีวรปริชา, ผศ. ดร.
พระมหาวิศิต ธีรวิโส, รศ. ดร.
พระมหาพรชัย สิริวิโร, ผศ. ดร.
พระมหาสุพจน์ สุวโจ, ผศ. ดร.
พระมหาขวัญชัย กิตติเมธี, ผศ. ดร.
พระครูสาธุกิจโกศล, ผศ. ดร.
พระมหาสมบัติ ฐานาโว, ผศ.
พระครูวิริยปัญญาภิวัฒน์, ผศ. ดร.

พระปลัดสุระ ญาณธโร, ผศ. ดร.
พระครูสุเมธจันทสิริ, ดร.
พระปลัดกิตติ ยุติธโร, ผศ. ดร.
พระมหาเอกพันธ์ วรรณมณญ, ดร.
ศ. ดร.บุญทัน ดอกไธสง
ศ. ดร.สมภาร พรหมทา
ศ. ดร.จำนง อติวัฒนสิทธิ์
รศ. ดร.สุรพล สุธะพรหม
รศ. ดร.โกนิฐ์ ศรีทอง
รศ. ดร.เอกฉัตร จารุเมธีชน
รศ. ดร.สมชัย ศรีนอก
รศ. ดร.สมศักดิ์ บุญปู
รศ. ดร.สิน งามประโคน
รศ. ดร.ประพันธ์ ศุภษร
รศ. ดร.ประพัฒน์ ศรีกุลกิจ
รศ. ดร.กฤต ศรียะอาจ
รศ. ดร.ยุทธนา พูนเกิดมะเริง
ผศ. ดร.ฐานิดา มั่นคง
ผศ. ดร.ธนู ศรีทอง
ผศ. ดร.เกษม แสงนนท์
ผศ. ดร.วิเศษ ชินวงศ์
ผศ. ดร.นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ
ผศ. ดร.แสง นิลนามะ
ผศ. ดร.วรณัฐ มุลสิน
ผศ. ดร.ปัญญา คล้ายเดช
ผศ. ดร.สุทัศน์ ประทุมแก้ว
ผศ. ดร.เกรียงไกร พินยารัก
ผศ. บรรจง โสดาดี
ผศ. กฤษนันท์ แสงมาศ
ผศ. เศรษฐพร หนูหนู
ดร.ธนรัฐ สะอาดเอี่ยม
ดร.ชูชัย ประดับสุข
ดร.สถาพร ภาคพรหม
ดร.อริเทพ ผาหา
ดร.เพ็ญพรรณ เพื่องฟูลอย
ดร.ธนาทิพย์ อาดเนาลี
ดร.พูนศักดิ์ กมล

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัย

ผศ. ดร.รพีพร ธงทอง

ผศ. ดร.นฤมล ภูสิงห์

ผศ. ดร.สุรินทร์ ภูสิงห์

รศ. ดร.อภิษฎา วัฒนโพธิ์

รศ. ดร.สัญญา เคนาภูมิ

รศ. ดร.ภักดี โพธิ์สิงห์

รศ. ดร.ยุภาพร ยุภาศ

รศ. ดร.เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร

ผศ. ดร.วิเชียร แสนมี

ผศ. ดร.ประภาส แก้วเกตุพงษ์

ศ. ดร.วัชร งามจิตรเจริญ

รศ. ดร.ประเวศ อินทร์ทองปาน

รศ. ดร.ไพรินทร์ กะทิพรมราช

ผศ. ดร.โกเมนทร์ ชินวงศ์

ผศ. ดร.ธีรรัตน์ แสงแก้ว

รศ. ดร.วุฒินันท์ กันทะเตียน

รศ. ดร.อำนาจ ยอดทอง

รศ. ดร.วีระชัย ยศโสธร

รศ. ดร.อักรพนธ์ เนื้อไม้ทอง

ผศ. ดร.อาสนะ เชิดชู

ดร.พิสุทธิพงศ์ เอ็นดู

ดร.ศิวธิดา ภูมิวรณูณี

ผศ. ดร.ศรีอุบล อินทร์แป้น

ดร.คมวัฒน์ รุ่งเรือง

ผศ. ดร.สุชาติ หอมจันทร์

ผศ. ดร.พัชรี ฤกษ์แก้ว

ผศ. ดร.เทพพร โลมารักษ์

ผศ. ดร.อมรเทพ วันดี

ผศ. ดร.เสาวรัตน์ ทศะ

ผศ. ดร.บาล ชะใบรัมย์

ผศ. ดร.ไพรัช จันทรงาม

ดร.วนิดา หอมจันทร์

ผศ. ดร.กระพัน ศรีงาน

มหาวิทยาลัยการจัดการและ

เทคโนโลยีอีสเทิร์น

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหิดล

มหาวิทยาลัยมหิดล

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

วิทยาเขตสุรินทร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

วิทยาเขตสุรินทร์

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุรินทร์

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุรินทร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ผศ.ธรรมรัตน์ สิ้นธุเดช
ผศ. ดร.เสกสรรค์ สนวนา
ผศ. ดร.บุญญิตี สาลี
ผศ. ดร.อภิศักดิ์ สุขยิ่ง
ผศ. ดร.อภิชาติ แสงอัมพร
รศ. ดร.จิรายุ ทรัพย์สิน
ผศ. ดร.วันชัย สุขตาม
รศ. ดร.วาสนา แก้วหล้า
ผศ. ดร.อัคราพร สุขทอง
ผศ. ดร.สิริพัฒน์ ลาภจิตร
ผศ. ดร.นพฤทธิ์ จิตรสายธาร
ผศ. ดร.ศศิธร ศูนย์กลาง
ดร.วิโรจน์ ทองปลิว
ดร.วิจิตรา โพธิสาร
ดร.ธิดารัตน์ คณิงเพียร
ดร.วรรณพร บุณเปล่ง
ดร.วรรณภา พรหมศวร
ดร.ธิดา มุลาลินท์
นายธวัชชัย ยืนยาว
รศ. ดร.วันทนา เนาว์วัน
รศ. ดร.อำพล บุตดาสาร
ผศ. ดร.ฉันทัส เพียรธรรม
ผศ. ดร.ยงยุทธ ขำคง
รศ. ดร.อัจฉรา หล่อตระกูล
ผศ. ดร.ขจรศักดิ์ เจ้ากรมทอง
ผศ. ดร.นิตยา สิ้นเธาว์
ดร.อรพิน ปิยะสกุลเกียรติ
ผศ. ดร.ภูมิภควิธจ ภูมิพงศ์คชศร

ดร.ราชนธ ปัญญาบุญ
ผศ. ดร.สิปปนันท์ นวลละออง
ผศ. ดร.ฉันทัส เพียรธรรม
ผศ. ดร.สุรพงษ์ แสงเรณู
ดร.ศิริรัตน์ ขาวนา
รศ. ดร.บริบูรณ์ ขอบทำดี
รศ. ดร.โสวิทย์ บำรุงศักดิ์
ศ. ดร.ประยงค์ แสนบุราณ

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุรินทร์
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุรินทร์
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุรินทร์
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุรินทร์
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุรินทร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
รัตนโกสินทร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พระมหาัมพวินทร์ ปุริสุตโตโม, ผศ. ดร.
ผศ. ดร.สมชาย ดำเนิน
ผศ. ดร.กัณวดี คิชฌิมมา
ผศ. ดร.ชนสิทธิ์ สิทธิ์สูงเนิน
ผศ. ดร.สถาพร วิชัยรัมย์
รศ. ดร.สมหมาย ชินนาค
รศ. ดร.รัตน์ ปัญญาภา
ผศ. ดร.สุชาติ บุซลียานนท์
รศ. ดร.วินิจ พาเจริญ
ผศ. ดร.บุญรอด บุญเกิด
ผศ. ดร.ชัยณรงค์ ศรีมันตะ
รศ. ดร.ประยงค์ จันทรแดง
ผศ. ดร.พีรวัส อินทวิ
ผศ. ดร.ประดิษฐ์ ชื่นบาน

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
สมาคมนักวิจัยแห่งประเทศไทย
มหาวิทยาลัยศิลปากร
มหาวิทยาลัยศิลปากร
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
มหาวิทยาลัยแม่โจ้
มหาวิทยาลัยบูรพา
มหาวิทยาลัยบูรพา
มหาวิทยาลัยพะเยา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

คำปรารภ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์ ได้จัดโครงการประชุมวิชาการ ระดับชาติ มหาจุฬาฯ สุรินทร์ ครั้งที่ ๔ ภายใต้หัวข้อ “พหุวัตกรรมการศึกษายุคใหม่สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน” ซึ่งมีการได้รับความเมตตาจาก พระพรหมวัชรธีรจารย์, ศ. ดร. อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นประธานในพิธีเปิดการประชุมและปาฐกถาพิเศษ เรื่อง “พหุวัตกรรมการศึกษายุคใหม่สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน” และ การปาฐกถา เรื่อง “การบริหารจัดการศึกษาโดยใช้พหุวัตกรรมการศึกษายุคใหม่สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน” โดย พระเทพวัชรสารบัณฑิต” รศ. ดร. รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนพัฒนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

อนึ่ง การจัดโครงการประชุมวิชาการ ระดับชาติ มหาจุฬาฯ สุรินทร์ ครั้งที่ ๔ นี้ ได้ดำเนินการจัดการประชุมในกลุ่มมนุษยศาสตร์ กลุ่มสังคมศาสตร์ และกลุ่มศึกษาศาสตร์ ซึ่งที่ผ่านมามหาวิทยาลัยได้ดำเนินการจัดการประชุมวิชาการ ระดับชาติ มหาจุฬาฯ สุรินทร์ ครั้งที่ ๑ และครั้งที่ ๒ ในช่วงที่พระพรหมวัชรโมลี, ป.ธ.๙, ดร. ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดีวิทยาเขตสุรินทร์ รูปที่ ๑ (ในขณะนั้น) และจัดการประชุมวิชาการ ระดับชาติ มหาจุฬาฯ สุรินทร์ ครั้งที่ ๓ ในช่วงที่พระราชวิมลโมลี, ป.ธ.๙, ผศ. ดร. ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดีวิทยาเขตสุรินทร์ รูปที่ ๒ (ในขณะนั้น)

การประชุมวิชาการ ระดับชาติ มหาจุฬาฯ สุรินทร์ ครั้งที่ ๔ ได้รับความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายทุกแห่ง ที่ทางมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์ ได้นิมนต์/ เรียงเชิญเป็นเกียรติ และมีข้อตกลงทางวิชาการร่วมกัน โดยมีผู้บริหารมหาวิทยาลัย ผู้ทรงคุณวุฒิทั้งภายในและภายนอก ตลอดจนทั้งคณะทำงานฝ่ายต่าง ๆ ส่งผลให้การจัดการประชุมวิชาการในครั้งนี้ เกิดการบูรณาการตามพันธกิจของมหาวิทยาลัยและประสบความสำเร็จทางวิชาการอย่างยิ่ง จากประสบการณ์และความสำเร็จนี้มหาวิทยาลัยจะนำไปพัฒนางานทางวิชาการและดำเนินการจัดโครงการประชุมวิชาการ ระดับชาติ มหาจุฬาฯ สุรินทร์ ครั้งที่ ๕ และโครงการประชุมวิชาการ ระดับนานาชาติ มหาจุฬาฯ สุรินทร์ ครั้งที่ ๑ ต่อไป

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์ ขอนุโมทนาขอบคุณผู้บริหาร ภาคีเครือข่าย ผู้ทรงคุณวุฒิ คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และกองบรรณาธิการของมหาวิทยาลัย ที่ได้อุทิศตนเพื่อการสนองพันธกิจในครั้งนี้

(พระครูปริยัติวิสุทธิคุณ, รศ. ดร.)

บรรณาธิการ

การประชุมวิชาการ ระดับชาติ มหาจุฬาฯ สุรินทร์ ครั้งที่ ๔
รองอธิการบดีวิทยาเขตสุรินทร์

สารบัญ

เครือข่ายการประชุมวิชาการ ครั้งที่ 4	ก
กองบรรณาธิการ ผู้ทรงคุณวุฒิ	ง
คำปรารภ....รองอธิการ วช สุรินทร์	ญ
สารบัญ	ฉ

กลุ่ม ศึกษาศาสตร์

บทความวิชาการ

การประยุกต์ใช้หลักธรรมและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ในวิชาสังคมศึกษา The application of dhamma principles and technology in managing social studies education <i>พระปลัดตฤณภัทร จินตามโย, พระวิเทศพรหมคุณ, ชวาล ศิริวัฒน์, สุวัฒน์ รักขันโท</i>	1
การประยุกต์ใช้พุทธบริหารการศึกษาในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคดิจิทัล The application of Buddhist educational management in the dissemination of Buddhism in the digital era <i>พระมหาสุริยะ กิตติสาโร</i>	8
การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและลดความรุนแรงในห้องเรียน Application of the four Brahmaviharas in teaching social studies to promote morality and reduce violence in the classroom <i>ทิพวัลย์ บริพันธ์, พระวิเทศพรหมคุณ, สายรุ้ง บุปผาพันธ์, พระศิริเทพ ธมฺมวโร, มณฑลสิริ เลหาบุตร</i>	19
ปฐมบทแห่งการสร้างสรรคฉันทลักษณ์ไทย The genesis of thai prosody <i>สุบินรัตน์ รัตนศิลา, ประทีป ยศนรินทร์, คงนาฏ รุณวุฒิ, และจอมพล สมหวัง</i>	25
การจัดการเรียนรู้ด้วยนวัตกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วม Innovative learning management to promote participatory learning <i>อติเมศร์ ดั่งเงิน, พระมหาสมบุรณ์ สุธมฺโม, พระครูปิยธรรมบัณฑิต, ศักดิ์ดีดา งานหมั่น</i>	36
แนวคิดเพื่อการผลิตและใช้สื่อสารสนเทศทางการเรียนการสอน Concepts for the production and use of educational media <i>พระคทา สคารโว (เรือนเงิน), พระวิเทศพรหมคุณ, สมชัย ศรีนอก, ชวาล ศิริวัฒน์</i>	48

การปลูกฝังคุณธรรมในวิชาชีพครูเพื่อเสริมสร้างจรรยาบรรณวิชาชีพ	58
Inculcating morality in the teaching profession to strengthen professional ethics จิราพร สอวิท, สุรัชย์ แก้วคุณ, สมชัย ศรีนอก, ศักดิ์ดา งานหมั่น	
บทบาทครูสังคมศึกษากับการสอนเรื่องการละเมิดศีลข้อ 3 เพื่อเรียนรู้การอยู่ร่วมกันกับสังคมที่หลากหลาย	67
The role of social studies teachers in teaching about violating the 3 rd precept to learn how to live together in a diverse society พระมหาสมควร สุวณโณ (คัมภีร์ธรรม)	
การสร้างแรงบันดาลใจในการเรียนรู้สังคมศึกษา: แนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	76
Inspiring social studies learning: a learner-centered teaching approach พระอนันต์ศักดิ์ กุศลจิตโต, พระสมุห์ฉลวย เทวโสโร	
สังคมศึกษากับบทบาทการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย : กรณีศึกษาประเพณีวันสงกรานต์	85
Social studies and the role in preserving Thai culture: a case study of the Songkran festival พระมหาสมบัติ ฐานวโร, เอกรัตน์ มาพะตุง, พระวีรศักดิ์ สุขน้อย	
นวัตกรรมทางเทคโนโลยีกับการเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน	95
Technological innovation and student competence enhancement มณฑลสิริ เลาหบุตร, พระวิเทศพรหมคุณ, พระมหาสมบุญ สุธมโม, ทิพวัลย์ บริพันธ์	
พุทธวิธีการสอนภาษาอังกฤษโดยใช้ AI สำหรับคน Gen Z ในประเทศไทย	107
Buddhist methods of teaching English using ai for Gen Z in Thailand พระครูสุเมธจันทสิริ	

บทความวิจัย

การจัดการเรียนรู้แบบการบูรณาการเรียนรู้ตามหลักอิทธิบาท 4 เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ วิชาประวัติศาสตร์ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้มัธยมศึกษาที่ 3 จังหวัดปทุมธานี	118
Integrated learning management based on the four factors of influence to develop learning outcomes in the subject of history at the secondary education promotion center 3, Pathum Thani province ฐานกร พิกุลทอง, นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ, สายรุ้ง บุปผาพันธ์	

การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานตามหลักอริยสัจ 4 เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษาของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี
133

Project-based learning management based on the four noble truths to enhance learning achievement in social studies subject for lower secondary level students Pathum Thani city district learning promotion center Pathum Thani province

ปานิสรรา นันทโชตวาทีน, สายรุ้ง บุปผาพันธ์, สุวัฒน์ รักขันโท

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิค 5W1H ร่วมกับหลักไตรสิกขา เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง พลเมืองดีของสังคมวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
146

Developing a learning activity set using the 5w1h technique combined with the Threefold training to enhance academic achievement in social studies, religion, and culture: a case study of grade 5 students on the topic of good citizenship

เบญจวรรณ เพิกอินทร์, สายรุ้ง บุปผาพันธ์

การเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ 4 ในการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนเทพมิตรศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
158

The application comparison learning management with the principle of the 4 paths in accomplishment of thepmitr suksa school teacher, surat thani province

อลงกรณ์ ศรีบุตรดา, สายรุ้ง บุปผาพันธ์, สมชัย ศรีนอก

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องหน้าที่ของชาวพุทธ โดยใช้การสอนแบบปจฺฉา วิสัณฺหา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา โรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
175

Development of learning achievement on the duties of Buddhists using the Q&A teaching method for primary school students at the Buddhist Sunday School, Mahachulalongkornrajavidyalaya University

ปราโมทย์ แสนกล้า, ไพฑูรย์ การเพียร, อภิรมย์ สีนชุม

กลุ่ม สังคมศาสตร์

บทความวิชาการ

บทบาทผู้นำท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น
191

The role of local leaders in participating in local elections

พันธุ์ เชิดชัย ไสรมรรค, ศตวรรษ สงกาพันธ์, ชงชัย สิงอุดม, อัจฉราวรรณ ไชยะเขียว

สังคหัตถุธรรมเพื่อการบริหารงานขององค์กร
203

The principles of Sanghavatthu Dhamma to the administration of an organization

พระบัณฑิต ปณฺธิโต, พระปลัดสุระ ญาณธโร, พระครูกิตติวราทร, พรพิมล โพธิ์ชัยหล้า

ไรเดอร์อาชีพที่ได้รับอิทธิพลของทุนนิยมสมัยใหม่ Professional riders influenced by modern capitalism <i>นราวิทย์ วันทาแทน</i>	214
การบริหารแบบ Benchmarking ในยุคดิจิทัล Benchmarking management in the digital age <i>เด่นภูมิ อินตะวัง, สุรเชษฐ์ คำใจ</i>	229
การพัฒนาชุมชนตามหลักสารานิยธรรมของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น Community development according to Saraniyadhamma principles of local administrative organization administrators <i>พระประยูรท์ ไกรเพชร, พระปลัดสุระ ญาณธโร, วรภูมิ มูลสิน, ปิยวรรณ ศิริเดชขจร</i>	235
การเสริมสร้างภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหารธรรมของผู้บริหารองค์การ Enhancing leadership qualities based on the Brahmavihara for organizational executives <i>พูนิชัย กำจัดภัย, พระปลัดสุระ ญาณธโร, วรภูมิ มูลสิน, พระมหาเอกพันธ์ วรรธมมณญ</i>	246
การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุ 4 เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองในประเทศ Application of principle 4 to promote political participation in the country <i>ชัยภาณุ กันท์อเนกชยากุล</i>	258
การประยุกต์หลักพละธรรม เพื่อการบริหารสู่สังคมวิถีพุทธ Application of the principles of physical virtue for management towards a Buddhist society <i>พระมหาเชิดศักดิ์ สุชีโว, พระปลัดสุระ ญาณธโร, พระมหาวิคิต ธีรวิโส, พระครูปริยัติปัญญาโสภณ</i>	272
การพัฒนาบุคลิกภาพของผู้ต้องขังตามหลักกัณฐิธรรม 4 The development of inmates' personality based on the four principles <i>สุดาร์ตน์ ภูมิครสาร, ศตวรรษ สงกาพันธ์</i>	284
การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของภาครัฐ Human resource development for enhancing public sector work efficiency <i>พระวรเชษฐาภรณ์ ชาครธมโม, พระมหาวิคิต ธีรวิโส, พระปลัดสุระ ญาณธโร, วรภูมิ มูลสิน, ปิยวรรณ ศิริเดชขจร</i>	292
หลักธรรมาภิบาลในการพัฒนาระบบงาน : เทศบาลตำบลธาตุ อำเภอยะรัง จังหวัดเลย Improving the quality of education in a situation of scarcity <i>วราภรณ์ ธนะสุตร, ศตวรรษ สงกาพันธ์, ธงชัย สิงอุดม, อัจฉราวรรณ ใจะเขียว</i>	306

การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการพัฒนาประชาธิปไตย Public participation in democratic development <i>ปานิสรา อินทราวุธ, พระครูเมธีรัตนบมจิต, สุวารี รวบทองศรี</i>	317
การพัฒนาคุณภาพการให้บริการสาธารณะตามหลักพุทธธรรมของภาครัฐ Development of public service quality based on Buddhist according to buddhadhamma in the government sector <i>พระสุรศักดิ์ สาทโร, พระปลัดสุระ ญาณธโร, ลัดดาวัลย์ คงดวงดี, วันชัย ชูศรีสุข</i>	326
การบริหารงานบุคคลกับการจัดการภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาล Personnel management and public sector management according to the principles of good governance <i>รพีพงศ์ นิตสมบุญ, ธงชัย สิงอุดม, ศตวรรษ สงกาพันธ์</i>	340
ผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่จังหวัดเลย ต่อการสร้างประตูระบายน้ำศรีสองรัก The impact on the population in Loei province from the construction of the Sri Song Rak water gate <i>ปวิญฉิดา ทาศิริ</i>	349
การพัฒนาการเมืองการปกครองในสังคมชนบทสมัยใหม่ Development in the modern rural society <i>พระอธิการวิชาญ อาทโร (มวาทอง)</i>	356
แนวทางการพัฒนากลยุทธ์ทางการตลาดผลิตภัณฑ์ผ้าทอพื้นเมืองน่านสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ Guidelines for developing marketing strategies for nan traditional fabrics products towards a creative economy <i>ฉัพล यरรง, พระครูสังฆรักษ์เชษฐา ปิยสาสโน, พระครูสมุห์ทวีวิทย์ ธีรสุวณโณ</i>	368
การประยุกต์ใช้หลักภavana 4 เพื่อการพัฒนาชุมชน Application of the four bhavana dhamma for community development <i>พระอัมฤทธิฐานโย (รุ่งเรือง), พระปลัดสุระ ญาณธโร, พระครูปริยัติปัญญาโสภณ, ลัดดาวัลย์ คงดวงดี</i>	378
ภาวะผู้นำเชิงพุทธกับการพัฒนาการศึกษาในศตวรรษที่ 21 Buddhist leadership and educational development in the 21 st century <i>พระเทพวัชรลธิเมธี</i>	394
องค์การบริหารส่วนตำบลกับการพัฒนาชุมชนตามวิถีพุทธ The role of the subdistrict administrative organization in community development based on Buddhist principles <i>พระอำนาจ เตชวโร, พระปลัดสุระ ญาณธโร, พระครูปริยัติปัญญาโสภณ, พระมหามานะ ปิยภาณี, วันชัย ชูศรีสุข</i>	406

ธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ Good governance in new public management <i>พระครูสมุห์ทิวชัย ธีรสุวณฺโณ</i>	420
การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนตำบล Integrating buddhist principles in personnel management of sub-district administrative organizations <i>ภริสรัฏฐ์ ลิธิปัญญาภักดิ์, พระครูปริยัติปัญญาโสภณ, พระปลัดสุระ ญาณธโร, พระมหาเอกพันธ์ วรรณมณญู</i>	432
ผลกระทบของสื่อออนไลน์ในยุคดิจิทัลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนในสังคมประชาธิปไตย The impact of online media in the digital age on youth engagement in political participation with in a democratic society <i>สุทธรัตน์ ต้นทอง, พระปลัดสุระ ญาณธโร, วันชัย ชูศรีสุข, พระมหามานะ ปิยภาณี, พระมหาเอกพันธ์ วรรณมณญู</i>	446
บทบาทการรัฐประหารในอดีต และอนาคตของไทย The role of past coups and the future of Thailand <i>ประคอง มาโต, พระครูอรุณปิยกิจ (ภูมิสิษฐ์), พระครูสมุห์สุวรรณ อคฺควณฺโณ</i>	457
การบูรณาการหลักอิทธิบาท 4 เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในองค์กร Integrating the four bases of power to promote efficiency organizational performance <i>ธงชัย สายแก้ว, พระปลัดสุระ ญาณธโร, วันชัย ชูศรีสุข, ลัดดาวัลย์ คงดวงดี, วัชรกร อนุพันธ์</i>	471
การปกครองท้องถิ่นตามหลักพุทธธรรมาภิบาลของกำนัน - ผู้ใหญ่บ้าน Local governance by subdistrict headmen and village headmen in accordance with Buddhaddhamma governance <i>ปาณิศา สอนเพิ่ม, สมบัติธรร นามทอง, พระปลัดสุระ ญาณธโร, วันชัย ชูศรีสุข, ลัดดาวัลย์ คงดวงดี</i>	486
หลักสังคหัตถุธรรมกับการพัฒนาคุณภาพการให้บริการประชาชนของภาครัฐ The principles of Sangahavattu in relation to improving the quality of public service provided by government agencies <i>พระเจตสฤทธิ ภาทโก, พระปลัดสุระ ญาณธโร, พระมหาเอกพันธ์ วรรณมณญู, ลัดดาวัลย์ คงดวงดี, พระครูเกษมอาจารย์สุนทร</i>	501
การพัฒนาการบริหารงานตามหลักพลธรรม 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบล The development of administrative management based on the four powers (Bala Dhamma) in subdistrict administrative organizations <i>พระครูวิชัยบรรพตธรรม วิชโย (ปานทอง), พระปลัดสุระ ญาณธโร, วรภูมิ มูลสิน, วันชัย ชูศรีสุข, พระมหาเอกพันธ์ วรรณมณญู</i>	515

การส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของประชาชน จังหวัดเลย ตามหลักอปริหานิยธรรม Promoting local political participation of the people of loei province according to the principles of Aparihaniyadhamma <i>พระมหาไพโรจน์ อุดมธมโม, ศตวรรษ สงกาพันธ์</i>	528
วัฒนธรรมทางการเมืองในสังคมไทยปัจจุบัน: บทวิเคราะห์ตามทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง Political culture in contemporary thai society: an analysis based on the theory of change <i>สุจิตรา นามวงษา</i>	538
หลักการพูดในพุทธปรัชญาเถรวาทเพื่อสร้างผู้นำ The principles of speaking in Theravada Buddhist philosophy to create leaders <i>สังสุข ภาแก้ว, ศตวรรษ สงกาพันธ์, อัจฉรวรรณ ใจยะเขียว</i>	546
การใช้หลักธรรมแก้ไขความเชื่อความศรัทธาบนความขัดแย้งในสังคมคนไทย: แนวทางสู่ความสมานฉันท์ Using dhamma to resolve conflict, belief and faith in Thai society: a guide to reconciliation <i>พระครูเกษมอาจารย์สุนทร (ชนุชรัมย์), พระมหาอุทตพิชาญ โยธาสโน, วัชรกร อนุพันธ์, พระวิชาญ วิสุทโธ, เสือ สัชชานนท์</i>	552
ความรู้ทั่วไปทางรัฐศาสตร์ : กรณีศึกษาวิเคราะห์มุมมองระบบอุปถัมภ์ในสังคม General knowledge in political science : a case study analyzing the perspective of the patronage system in society <i>เศรษฐพร หนูนุช, เอกรัตน์ มาพะตุง</i>	560
การจัดการสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบล Disaster management by subdistrict administrative organizations <i>วรพล วรสุวรรณโรจน์, สุทัศน์ อาสนาชัย, ภูวเดช สิ้นทับศาล</i>	568
ดอกสะแบง: สีเส้นการท่องเที่ยวแห่งบุรีรัมย์ Dok Sabang: The colorful tourism of Buriram <i>รุ่งสุริยา หอมวัน, พระครูปริยัติปัญญาโสภณ, ทิพย์ ชันแก้ว</i>	577
หลักอิทธิบาท 4 กับการพัฒนาภาวะผู้นำในภาครัฐ The 4 Iddhipada principles and leadership development in the public sector <i>กฤษกร กิตติปาโล (หาสุข)</i>	591

บทความวิจัย

- ปัจจัยจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร** 599
 The motivation factors of performance of officials in bang na district bangkok metropolitan administration
ณัฐทิวัต โกศลสมบุรณ์, รังสรรค์ ประเสริฐศรี, อรพิน ปิยะสกุลเกียรติ, พระมหามานะ ปิยภาณี
- ภาวะผู้นำเชิงบวกที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการทำงานของบุคลากรกรมบัญชีกลาง ในช่วง Work from Home** 613
 Positive leadership affecting work motivation of personnel at comptroller general's department during work from home
เพ็ญพรรณ ประทุมโชน, วิรัช สงวนวงศ์วาน
- การบริหารจัดการสโมสรฟุตบอลแบงค็อก บีทีเอส เอฟซี** 625
 The management of Bangkok BTS FC Futsal Club
ธาดา บัวทิม, รังสรรค์ ประเสริฐศรี, อรพิน ปิยะสกุลเกียรติ
- การพัฒนาสมรรถนะของนักกีฬาเพื่อความเป็นเลิศในการแข่งขันของนักกีฬาฟุตบอล สโมสรฟุตบอลมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต เอฟซี** 635
 The developing athletes' performance for excellence in competition of football players, Kasem Bundit University football club
กิตติพงศ์ จำเริญ, รังสรรค์ ประเสริฐศรี, อรพิน ปิยะสกุลเกียรติ
- คุณภาพการให้บริการของศูนย์เยาวชนหลักสี่ กรุงเทพมหานคร** 647
 The quality of services provided by the laksi youth center
นิธิพร รอดคำทุย, ปกรณ์ ปรียากร, อรพิน ปิยะสกุลเกียรติ, ลัดดาวัลย์ คงดวงดี, พระวิชาญ วิสุทโธ
- ผลกระทบจากนโยบายการจัดระเบียบการค้าหาบเร่แผงลอยในพื้นที่เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร** 657
 The impact of hawkers and stalls reorganization policy in Thung Khru district, Bangkok metropolitan administration
ปวีรพร ใต้ะยี่, ปกรณ์ ปรียากร, อรพิน ปิยะสกุลเกียรติ
- ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรฝ่ายเทศกิจ สำนักงานเขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร** 671
 Performance efficiency of municipal officials of rat Burana district, Bangkok metropolitan administration
สมภาพ ทับทวี, ปกรณ์ ปรียากร, อรพิน ปิยะสกุลเกียรติ, พระมหามานะ ปิยภาณี, ลัดดาวัลย์ คงดวงดี
- คุณภาพการให้บริการของศูนย์กีฬาในร่มมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต** 681
 Service quality of the indoor sports center of Kasem Bundit University
สุชาลินี ชื่นหมื่นไวย, รังสรรค์ ประเสริฐศรี, อรพิน ปิยะสกุลเกียรติ

คุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานเก็บขยะมูลฝอยฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ สำนักงานเขตลาดพร้าว 692

Quality of work life of garbage collector of public cleanliness and public park section, Lat Phrao district, Bangkok metropolitan administration

อารัฐพงษ์ สະครัมย์, ปกรณ์ ปรียากร, อรพิน ปิยะสกุลเกียรติ, วันชัย ชูศรีสุข

คุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบลพังงา จังหวัดสงขลา 704

Quality of work life of personnel of pang la sub-district administrative organization, Songkhla province

อารีญา แซ่หลี่, ประสาน บุญโสภณ, อรพิน ปิยะสกุลเกียรติ

แนวทางการส่งเสริมอาชีพของกลุ่มผู้วาดแผนไทยในเขตเทศบาลเมืองน่าน อำเภอเมือง จังหวัดน่าน 716

Guidelines for promoting the careers of Thai massage groups in Nan Municipality Mueang district, Nan province

อนันต์ จิตอารี, พระครูพิพิธวัชรกิจโกศล

บทบาทพระสงฆ์ในงานสาธารณสงเคราะห์ของวัดสีโควนาราม ตำบลกังแอน อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ 728

The role of monks in public welfare activities of wat Sikho Wana Ram, Kang Aen subdistrict, Prasat district, Surin province

พระชนชัย ธนบุญโญ (ล้ำเหลือ), มีนา ทนคง ฮามิลตัน, พระสุรศักดิ์ สาทโร (ตั้งอยู่)

**กลุ่ม
มนุษยศาสตร์**

บทความวิชาการ

บทบาทของกีฬาฟุตบอลในฐานะเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาเยาวชนไทยผ่านมิติทางปรัชญา 745

The football as an important tool in the development of Thai youth through a philosophical

สิทธิทัศน์ รังงาม, กนกเพชร รังงาม

อิทธิพลของสื่อสังคมออนไลน์ต่อการเผยแผ่หลักธรรมและการสร้างศรัทธาในพระพุทธศาสนา: โอกาสและความท้าทายในบริบทสังคมไทย 753

The influence of social media on dhamma propagation and faith building in Buddhism: opportunities and challenges in Thai society context

พระครูพิพิธจารุธรรม, พระครูรัตนสุตาภรณ์, เจริญ มณีจักร์

พุทธจริยศาสตร์กับปัญหาการทำแท้ง 760

Buddhist ethics and the abortion problem

สุภาวิญญ์ วิจารณ์

การเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษเพื่อสื่อสารพุทธศาสนาและวัฒนธรรมไทยอย่างมีประสิทธิภาพ	774
Learning English vocabulary to communicate Buddhism and Thai culture effectively <i>สุทัศน์ อาสนาชัย, วรพล วรสุวรรณโรจน์, ภูวเดช สันทับศาล</i>	
วัฒนธรรมความเชื่อในนวนิยาย ดวงใจคา	785
Cultural beliefs in the novel Duangjai Kacha <i>สุภัชญา สวัสดิ์โยธิน</i>	
ปรัชญาวิถี : การเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตที่ยั่งยืน	800
Philosophy of Way: Learning to Develop Sustainable Life Skills <i>ภูวเดช สันทับศาล, สุทัศน์ อาสนาชัย, วรพล วรสุวรรณโรจน์</i>	
ภาคผนวก	811

**การเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษเพื่อสื่อสารพุทธศาสนา
และวัฒนธรรมไทยอย่างมีประสิทธิภาพ**
**LEARNING ENGLISH VOCABULARY TO COMMUNICATE BUDDHISM
AND THAI CULTURE EFFECTIVELY**

สุทัศน์ อารณชัย¹, วรพล วรสุวรรณโรจน์², ภูวเดช สันทับศาล³
Suthas Arsanachai, Worapol Worasuwarnroj, Phuwadet Sintabsan
สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์¹, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์,
สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา คณะพุทธศาสตร์² มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช พิษณุโลก
suthas.ars@mcu.ac.th,

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวทางการการเรียนรู้ การใช้คำศัพท์ ภาษาอังกฤษในการอธิบายพุทธศาสนาและวัฒนธรรมไทย เพื่อการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้ การศึกษาจาก เอกสาร หนังสือ ตำรา งานวิจัย และประสบการณ์ตรง การเรียนรู้ภาษาอังกฤษอย่างมี ประสิทธิภาพนั้นประกอบด้วย การเรียนรู้คำศัพท์ วลี และประโยคภาษาอังกฤษที่มีความหมายเฉพาะ ทางพุทธศาสนาและวัฒนธรรมไทย ทั้งในภาษาไทยและความหมายภาษาอังกฤษ โดยฝึกทักษะทั้ง 4 ด้าน โดยเฉพาะทักษะด้านการพูด และการฟัง ในองค์ประกอบทางพุทธศาสนาทั้ง 4 ด้านคือ ด้าน ศาสนสถาน ด้านศาสนวัตถุ ด้านศาสนบุคคล และด้านศาสนพิธี โดยมีการศึกษา คำศัพท์ วลี และ ประโยคภาษาอังกฤษที่มีความหมายตรงกับความหมายที่แท้จริงตามพุทธศาสนาในสังคมไทย เพื่อให้ เกิดการสื่อสารกับชาวต่างชาติ มีความเข้าใจในวัฒนธรรมไทยเพิ่มมากขึ้น

คำสำคัญ: การเรียนรู้, คำศัพท์ภาษาอังกฤษ, สื่อสารพุทธศาสนา

Abstract

This academic article aims to present a learning approach to using English vocabulary to describe Buddhism and Thai culture for effective communication by studying documents, books, textbooks, research, and direct experience. Effective English learning consists of learning English vocabulary, phrases, and sentences that have specific meanings related to Buddhism and Thai culture, both in Thai and English, by practicing all 4 skills, especially speaking and listening skills, in the 4 Buddhist components: religious places, religious objects, religious persons, and religious ceremonies. The study of English vocabulary, phrases, and sentences that have the true meanings of Buddhism in Thai society is done to communicate with foreigners and increase understanding of Thai culture.

Keywords: Learning, English Vocabulary, Communicate Buddhism

บทนำ

ประเทศไทยเป็นดินแดนที่มีพุทธศาสนาเป็นศาสนาหลัก ประชากรโดยส่วนใหญ่นับถือพุทธศาสนา จึงก่อให้เกิดความเชื่อ ประเพณี วัฒนธรรมตลอดจนถึงศิลปะ สถาปัตยกรรม เช่นรูปแบบของวัดต่างๆ มีความหลากหลาย ด้านประติมากรรม เช่น มีพระพุทธรูปแบบต่างๆมากมายเป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ปัจจุบันนี้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญๆ สร้างรายได้เข้าประเทศจำนวนมาก และจะกลายเป็นสิ่งที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มมากขึ้น หรือบางครั้งอาจจะเป็น Soft Power ได้ ก็ต่อเมื่อมีการอธิบาย หรือการใช้ภาษาที่นักท่องเที่ยวหรือชาวต่างชาติเข้าใจได้ง่ายขึ้น และภาษาอังกฤษก็ถือว่าเป็นภาษาสากลที่คนทั่วทั้งโลกเข้าใจได้อย่างดี ดังนั้นเพื่อให้การสื่อสารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น การเรียนรู้การใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ นับว่าเป็นเครื่องมือที่จำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งในการสื่อสาร เพื่อให้เกิดความเข้าใจระหว่างกันและกันของคนที่มาจากทั่วทุกมุมโลก ดังนั้นในบทความนี้ผู้เขียนจึงจะนำเสนอวิธีการใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษในการอธิบายพุทธศาสนาและวัฒนธรรมไทยเพื่อพัฒนาการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ

ในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษจำเป็นต้องอาศัยรูปแบบการสอน การถ่ายทอดที่ชัดเจนทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นคำศัพท์ทางพระพุทธศาสนา การออกเสียงแต่ละคำศัพท์ให้ถูกต้อง การเรียบเรียงทุกถ้อยคำตามหลักโครงสร้างไวยากรณ์ การมีความรู้พื้นฐานทางด้านวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา รวมทั้งการมีทักษะใช้ภาษาอย่างคล่องแคล่ว จึงจะเป็นประโยชน์ต่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาและวัฒนธรรมไทยอย่างมีประสิทธิภาพ หรือมีความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง (อรรชนิดา หวานคง, 2559 : 309)

การเรียนรู้การใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษให้เกิดประสิทธิภาพ

การเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้เกิดประสิทธิภาพนั้น คือความสามารถในการใช้งานภาษาอังกฤษทั้งด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียนในระดับที่สามารถใช้งานเหมือน หรือใกล้เคียงกับเจ้าของภาษาได้ การเรียนรู้วิธีการใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษทางพุทธศาสนา ก็คือความสามารถในเลือกใช้คำศัพท์ วลี หรือประโยค ให้ตรงกับความหมายที่แท้จริงทางพุทธศาสนา เพราะในทางพุทธศาสนาจะมีคำศัพท์หรือความหมายเฉพาะ ที่อาจจะก่อให้เกิดการเข้าใจที่คลาดเคลื่อนได้ สำหรับขั้นตอนในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านพุทธศาสนาให้เกิดประสิทธิภาพนั้น ประกอบด้วยเบื้องต้น ก็คือเรียนรู้คำศัพท์ วลี หรือประโยคที่มีความหมายเฉพาะทางพุทธศาสนาทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษในทักษะ 4 ด้าน (รุ่งรัตน์ อินทรประเสริฐ และคณะ, 2565) คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน รายละเอียดในเรียนรู้คำศัพท์ (Learning Vocabulary) มีองค์ประกอบ 4 ข้อคือ

- 1) การเรียนรู้จึงต้องเรียนคำศัพท์และไวยากรณ์ควบคู่กันไป ในขั้นแรกควมนั่น การฝึกซ้ำๆ และนำไปสู่การสื่อสารต่อไป โดยเฉพาะคำศัพท์ทางพุทธศาสนา ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- 2) ผู้เรียนต้องรู้รูปแบบของคำได้แก่ การออกเสียง การสะกดคำ การเปลี่ยนรูปคำนามตามหลักไวยากรณ์ เช่นเอกพจน์และพหูพจน์ และการเปลี่ยนคำกริยาให้ถูกต้องตามกาล (tense)
- 3) การฝึกใช้คำศัพท์ ต้องทำซ้ำๆ (recycling) เป็นประจำและเป็นระบบ การฝึกเป็นประจำผู้เรียนจะได้เรียนรู้ ความหมายของคำศัพท์ในบริบทที่ต่างกัน จะทำให้ผู้เรียนสามารถใช้คำศัพท์ในการสื่อสารได้จริงตามบริบททางสังคม ทำให้รู้สึกเป็นเจ้าของภาษาที่ตนใช้และนำไปสู่การเรียนรู้ภาษาด้วยตัวเองได้อย่างไม่มีที่สิ้นสุด

4) การเรียนรู้ไวยากรณ์ การฝึกไวยากรณ์อย่างมีเป้าหมายทำให้เกิดความสนุกสนาน เพราะผู้เรียนเข้าใจในสิ่งที่ตนเองฝึกมา

ในการเรียนภาษาอังกฤษนั้นผู้เรียนจะต้องฝึกทักษะ (skill) ทั้ง 4 ด้านเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการสื่อสารดังต่อไปนี้

1. ฝึกทักษะการฟัง (Listening skill) ทักษะการฟังถือว่าเป็นทักษะเบื้องต้น การฟัง (Listening) เป็นหนึ่งในทักษะทั้ง 4 ด้านที่จำเป็นสำหรับการเรียนภาษาอังกฤษ ถือเป็นเรื่องยาก ของคนที่มีความรู้พื้นฐานภาษาอังกฤษเพียงเล็กน้อย ถึงแม้ว่าผู้เรียนจะสามารถเขียนภาษาอังกฤษได้ดี แต่นั่นไม่ได้หมายความว่ามีความสามารถในการฟังที่ดีไปด้วย เพราะยังมีปัจจัยอื่นๆ ยังส่งผลกระทบกับการพูด อาทิ น้ำเสียง สำเนียง การรวบคำ ฯลฯ การฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษ สำหรับผู้เรียนเริ่มต้นต้องเริ่มจากการฟังจากคำศัพท์ หรือประโยคที่ง่ายไปหายาก จากเจ้าของภาษา จาก Website หรือจาก onlineต่างๆ เพื่อให้เกิดความเคยชินหรือจดจำได้ง่าย

2. ฝึกทักษะการพูด (Speaking skill) การพูด คือ การสื่อสารโดยใช้วัจนภาษา เพื่อให้ผู้ฟังได้รับสาร แล้วเกิดความเข้าใจในสารนั้นๆ ผู้เรียนสามารถฝึกพูดภาษาอังกฤษได้ หรือเลียนแบบการออกเสียงจากเจ้าของภาษาเดิม (Native speaker) หรือจากสถานการณ์จริงๆ ก็ได้ เพื่อให้เกิดทักษะหรือเกิดความเชื่อมั่นต่อตนเอง การพูดเป็นทักษะขั้นที่ 2 ของกระบวนการเรียนภาษา

3. ฝึกทักษะการอ่าน (Reading skill) กระบวนการอ่านมี 4 ขั้นตอน นับตั้งแต่ขั้นแรก การอ่านออก อ่านได้ หรืออ่านออกเสียงได้ถูกต้อง ขั้นที่สองการอ่านแล้วเข้าใจความหมายของคำ วลี ประโยค สรุปความได้ ขั้นที่สามการอ่านแล้วรู้จักใช้ความคิด วิเคราะห์ วิวิจารณ์ และออกความเห็นในทางที่ขัดแย้ง หรือเห็นด้วยกับผู้เขียนอย่างมีเหตุผล และขั้นที่สี่ ขั้นสุดท้ายคือการอ่านเพื่อนำไปใช้ในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ การอ่านเป็นทักษะเบื้องต้นที่นำไปสู่การพูด การฟังและการเขียน คนที่พูดภาษาอังกฤษได้ อาจไม่สามารถอ่านหรือเขียนได้

4. การเขียน (Writing) การเขียนเป็นกระบวนการเขียนถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ความต้องการ ประสบการณ์ หรือความรู้ออกมาเป็นตัวอักษร การเขียนเป็นทักษะทางภาษาที่มีความซับซ้อนมากกว่าทักษะการฟัง การพูด การอ่าน เพราะเป็นทักษะที่ต้องอาศัยกระบวนการของทักษะทั้ง 3 ดังกล่าวมา และต้องอาศัยความถูกต้องทางภาษาและลีลาการเขียน การเขียนที่ดีต้องไม่คลุมเครือ มีเอกภาพในของแก่นเรื่องและหัวข้อซึ่งเรียกว่าสัมพันธภาพที่ดี

การใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษในการสื่อสารทางพุทธศาสนาและวัฒนธรรมไทย

ในทางพุทธศาสนามีศัพท์เฉพาะด้าน (technical term) มากมายที่บางครั้งอาจก่อให้เกิดปัญหาในการถ่ายทอดหรือการอธิบายเป็นภาษาอังกฤษไม่ตรงกับความหมายเดิม หรือไม่สามารถความเข้าใจอย่างลึกซึ้งได้ ซึ่งในประเด็นคำศัพท์ทางพุทธศาสนามีมากนี้ เพื่อการเรียนรู้และเข้าใจง่ายขึ้น ผู้เขียนขอแบ่งออกเป็น 4 ด้านใหญ่ๆ ตามองค์ประกอบของศาสนา

1. คำศัพท์ด้านสถานที่สำคัญในทางพุทธศาสนา หรือ ศาสนสถานประเภทต่างๆ (The important places in Buddhism)

ในประเทศไทยมีวัดอยู่เกือบ 30,000 วัด ไม่ว่าจะเป็นวัดขนาดใหญ่หรือวัดขนาดเล็ก วัดเป็นมากกว่าสถานที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา วัดมีห้องสมุดที่รวบรวมเอกสารทางศาสนา เป็น

ศูนย์กลางของการเฉลิมฉลอง การประชุม กิจกรรมนันทนาการ การศึกษา และบางครั้งยังรวมถึง บริการสาธารณะอื่นๆด้วย

1) Wat (วัด) หมายถึงสถานที่ทางศาสนาโดยทั่วไปจะมีโบสถ์ ศาลาการเปรียญ วิหาร ที่อยู่ของสงฆ์ (กุฏิ) เป็นต้น มีคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่ใช้เรียกหลายคำเช่น

- Wat วัดใช้ทับศัพท์ ตัวอย่างการใช้ เช่น

- Wat Phra Sri or Wat Yai situates on the east bank of Nan River opposite the Phitsanulok City Hall. (สำนักงานการท่องเที่ยวจังหวัดพิษณุโลก, 2538.)

- **Monastery** หมายถึง อารามที่เป็นที่ทำพิธีกรรมและอยู่อาศัย ตัวอย่างการใช้ เช่น

“The temples where the monks and novices live may be called monastery.”

- **Temple** ตัวอย่างการใช้ เช่น “How many temples are there in Phitsanulok?”

2) Uposoth (พระอุโบสถ) หมายถึง สถานที่สำหรับให้พระภิกษุสงฆ์ใช้ประกอบพิธีกรรม เช่น พิธีอุปสมบท พิธีการทำสังฆกรรม มีแผ่นเสมาบอกเขตแดนชัดเจน มีคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่ใช้เรียกหลายคำเช่น

The uposatha hall อาคารพระอุโบสถ ใช้ทับศัพท์ภาษาบาลี เพื่อบอกสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ทางพุทธศาสนา เช่น The uposatha Hall is the place for performing ordination ceremony.

Ordination hall ห้องสำหรับทำพิธีการอุปสมบท ใช้เรียกชื่อตามลักษณะการใช้ ไม่ควรใช้คำว่า Chapel hall เพราะจะหมายถึง ห้องสำหรับสวดมนต์ หรือโบสถ์ขนาดของชาวตะวันตก

3) Vihar (วิหาร) หมายถึง วัด, ที่อยู่ของพระสงฆ์ สถานที่ประดิษฐานพระพุทธรูป ไม่มีเสมาเป็นเขตแดน มีคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่ใช้เรียกหลายคำ เช่น a temple หมายถึงวัด, Buddha-image hall หมายถึง ห้องที่ประดิษฐานพระพุทธรูป, Shrine-hall หมายถึงศาลเจ้า, หรือ คำว่า Vihar เป็นการใช้ทับศัพท์เพื่อสร้างความเข้าใจง่ายในสังคมไทย และยังเป็นการเผยแพร่วัฒนธรรมทางภาษาได้ด้วย ตัวอย่างการใช้ Buddha-image hall เช่น

“There are a lot of Buddha’s image in the Buddha’s image hall.”

4) Sala Kan parian (ศาลาการเปรียญ) เป็นอาคารเอนกประสงค์แบบสถาปัตยกรรมไทย สร้างขึ้นภายในบริเวณวัดเพื่อใช้ในกิจกรรมทางพุทธศาสนา แต่เดิมใช้เป็นที่ศึกษาพระสงฆ์ มีคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่ใช้เรียกหลายคำ เช่น preaching hall หมายถึงสถานที่สำหรับการอบรมสั่งสอน, merit making hall หมายถึง สถานที่สำหรับการทำบุญ, pavilion hall ใช้เรียกชื่อศาลาโดยทั่วไป, หรือ Sala เป็นการใช้ทับศัพท์ ตัวอย่างการใช้

“The monk is teaching the Dhamma in the preaching Hall.”

“Lay Buddhist are making in the merit making hall.”

5) Kuti (กุฏิ) หมายถึง อาคารที่อยู่อาศัยสำหรับพระภิกษุและสามเณรมีคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่ใช้เรียกหลายคำ เช่น a monk’s cell หมายถึงกุฏิของพระสงฆ์, a living quarter of monk หมายถึงที่อยู่อาศัยของพระสงฆ์, monk’s dwelling หมายถึงที่อาศัยของพระภิกษุสงฆ์, หรือ คำว่า Kuti (กุฏิ) เป็นการใช้ทับศัพท์ ตัวอย่างการใช้

“The monks live in the Kuti to relax and meditate.”

6) Chedi (เจดีย์) Stupa (สถูป) Dhatu (พระธาตุ) Phra Prang (พระปรางค์) ทั้ง 4 คำนี้คือสิ่งก่อสร้างที่สร้างขึ้นเพื่อบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ หรืออัฐิธาตุ หรืออัฐิบุคคลสำคัญ เพื่อเป็นที่

เคารพสักการบูชาระลึกถึง การใช้เรียกชื่อภาษาส่วนมาก จะใช้ทับศัพท์ (Transliteration) เพื่อสะดวกในการอธิบาย แต่ในภาษาอังกฤษจะใช้คำว่า “pagoda” คำเดียวกันทั้งหมด ซึ่งหมายถึงสิ่งก่อสร้างที่มีรูปทรงเจดีย์ที่เป็นศาสนสถาน แต่ในขณะที่ประเทศไทยนักวิชาการจะนิยมเรียกชื่อตามภูมิภาคนั้นๆ เช่น ภาคเหนือ อีสาน เรียกว่า พระธาตุ (Dhatu) เช่น พระธาตุดอยสุเทพ พระธาตุพนม เป็นต้น ภาคกลางนิยมเรียกว่า เจดีย์ เช่น เจดีย์นครปฐม แต่บางครั้งอาจจะเรียกชื่อตามรากศัพท์ของภาษาขอมก็ได้เช่น พระปรางค์วัดอรุณ เป็นต้น

ตัวอย่างการใช้

“There are so many Chedis in this temple.”

“There are two types of stupas in Thailand, Chedi and prang.”

“You can find such a bell in every pagoda in Vietnam.”

7) Meru (เมรุ) คือ ฼าปนสถานตามศัพท์ภาษาบาลี ในภาษาอังกฤษมีคำที่สามารถให้แทนความหมายได้ดังต่อไปนี้ คือ cremation หมายถึง ฼าปนกิจ, crematorium หมายถึง ฼าปนสถาน หรือใช้คำในลักษณะราชาศัพท์คือ royal funeral pyre หมายถึง พระเมรุมาศซึ่งใช้ในพระราชพิธีพระบรมศพหรือพระราชพิธีพระศพโดยเฉพาะ ตัวอย่างการใช้ (ปรีชา คณะตรนอก. 2558)

“Are you going to the cremation ceremony?”

“The crematorium is the place for cremation.”

2. คำศัพท์ด้านศาสนวัตถุประเภทต่างๆ (The Important Objects in Buddhism)

หมายถึง วัตถุที่เกี่ยวข้องเนื่องทางพุทธศาสนา มักเป็นสิ่งที่เคารพบูชา เช่น พระพุทธรูป, พระไตรปิฎก เป็นต้น

1) พระพุทธรูป มีคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่มีความหมายเกี่ยวกับพระพุทธรูปหรือใช้เรียกแทนความหมายของพระพุทธรูปคือ

a Buddha image พระพุทธรูป หมายถึงภาพที่จินตนาการขึ้นสำหรับใช้แทนพระพุทธรเจ้า

a Buddha statue พระพุทธรูป หมายถึงรูปหล่อจำลองพระพุทธรเจ้า, หรือรูปปั้นพระพุทธรเจ้า

พระพุทธรูปตามที่ปรากฏในหนังสือพจนานุกรมพุทธศาสตร์ (Dhammapitaka, 2003.) จะมี 4 ปางหลักๆคือ Sitting Buddha Image พระพุทธรูปปางนั่งสมาธิ, Sitting meditation Buddha imageพระพุทธรูปปางนั่งสมาธิ, Standing Buddha image พระพุทธรูปปางประทับยืน, และ Reclining Buddha image พระพุทธรูปปางสีหไสยาสน์ (Lertpron Parasakul. 2016.)

ตัวอย่างการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออธิบายพระพุทธรูป เช่น

“Sitting Buddha Image, this Buddha image is generally regarded to be the 'second most' important Buddha image in Thailand.”

“Standing Buddha image with the Gesture of Calming the Ocean.”

“Walking Buddha image, with the gesture of Imparting Fearlessness.”

“A reclining Buddha is a statue that represents Buddha lying down and is a major iconography and statuary pattern of Buddhism.”

2) โต๊ะหมู่บูชา ภาษาอังกฤษใช้คำว่า a set of altar tables หมายถึง โต๊ะหมู่ หรือ altar tables โต๊ะบูชาหรือแท่นสำหรับบูชา ตัวอย่างการใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษจากนักวิชาการ เช่น

“The set of altar table must be put in the right order.”

“Do you have a set of altar table in your house?”

3) ลูกนิมิต พระธรรมปิฎกได้ให้คำศัพท์ภาษาอังกฤษที่เกี่ยวกับ ลูกนิมิต ที่ปรากฏในหนังสือ พจนานุกรมพุทธศาสตร์ คือ a boundary marker หมายถึง เครื่องหมายเขตแดน, หรือคำว่า boundary-marking stone หมายถึง ก้อนหินที่ทำเป็นเครื่องหมายบอกเขตแดน ตัวอย่างการใช้ เช่น

“When will the ceremony of depositing boundary-marking stones be held?”

“The boundary-marking stones are used as boundary markers of Sangha act area.”

4) ใบเสมา พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต) ได้ให้ความหมาย ไว้ในหนังสือพจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม คือคำว่า boundary-marking slab ในภาษาไทยหมายถึง แผ่นหินที่ใช้เป็นเครื่องหมายเพื่อบอกขอบเขต ตัวอย่างการใช้ เช่น

“The boundary-marking slab is used to show the boundary line.”

“Sangha acts must be held within the area surrounded by boundary-marking slabs.”

5) ธรรมจักร คำว่า ธรรมจักร ภาษาอังกฤษใช้ทับศัพท์ว่า Dhammacakka หมายถึง Dhamma wheel หรือ The Wheel of the Doctrine; หรือ the Wheel of the Law or gift หรือ donation ซึ่งหมายถึง It has represented the Buddhist Dhamma, หรือ ตัวแทนแห่ง ธรรมะของพุทธศาสนา ตัวอย่างการใช้ เช่น

“The teaching of the Buddha is compared to a wheel or a vehicle taking passengers to the destination”

6) พระพุทธรบาท คำศัพท์ภาษาอังกฤษที่มีความหมายเกี่ยวกับ พระพุทธรบาท คือ คำว่า footprint of the Buddha หมายถึง It is the footprint stamped any area according to aim of the Buddha for seeing of limited people. รอยพระพุทธรบาทที่ประทับไว้ตามบริเวณใดบริเวณหนึ่งตามจุดมุ่งหมายของพระพุทธเจ้าที่ต้องการให้พุทธศาสนิกชนพบเห็น ตัวอย่างการใช้ เช่น

“There is the Buddha’s footprint in Watphrabudbut, Saraburi.”

“Would you like to worship the Buddha’s footprint?”

7) พระเครื่อง อ้างตามพระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต) ได้ให้ความหมายพระเครื่องไว้ในหนังสือพจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรมไว้ว่า “a small Buddha image” หมายถึงว่า พระพุทธรูปองค์เล็กๆที่นับถือกันว่าเป็นเครื่องคุ้มครอง, amulet หมายถึง เครื่องราง และ amulet Buddha image หมายถึง พระเครื่องที่พึ่งทางใจ หรือพระเครื่องราง ตัวอย่างการใช้ เช่น

“Do you have n amulet Buddha image?”

“While you holding the amulet Buddha image you will feel safe.”

8) ตาลบัตร ภาษาอังกฤษใช้คำว่า ceremonial fan หรือถ้าเป็นพัดยศใช้คำว่า rank fan ตัวอย่างการใช้ภาษาอังกฤษ

“The rank fan is usually used in the royal ceremony.”

“The fan as rank insignia will be given to monk along with his Eccl. Rank.”

“The three joss-sticks are used for the Triple Gem Worship.”

17) กระจกธูป (censer / incense burner)

ตัวอย่างการใช้

“You should put incense sticks in the incense burner.”

3. คำศัพท์ศาสนบุคคลในพุทธศาสนา (The important person in Buddhism)

บุคคลสำคัญในพระพุทธศาสนา เช่น พระภิกษุ สามเณร ถือเป็นศาสนิกชนในพระพุทธศาสนา
ที่ประชาชนทั่วไปเคารพนับถือ มีคำศัพท์ทางพุทธศาสนา

เจ้าอาวาส	Abbot
พระครู	the commissioned noble teachers
พระเปรียญหรือพระมหา	the educational honorific rank
มหาเถรสมาคม	Mahathera Council; the Sangha Supreme Council.
คณะสงฆ์	the Buddhist monastic order;
ฆราวาส	the household life. a householder; layman; the laity.
เจ้าภาพ	the host; sponsor; chief donor.
พระเถระ	a senior member of the Order;
พระนวกะ	newly ordained monk (of less than 5 years' standing)
บรรพชิต	an ascetic; monk; the ordained;
สามเณร	a novice;
อุบาสก	a lay devotee; lay Buddhist.
อุบาสิกา	a female devotee; a female lay follower
พระอุปัชฌาย์	a spiritual teacher; Preceptor.

4. คำศัพท์ศาสนพิธีในพุทธศาสนา The important Buddhist ceremonies

พิธีทางศาสนา	religious Ceremony
กราบพระ	pay respect to (the monk/the Buddha image)
ไหว้พระ	worship Buddha image
พระสวดมนต์	chant
ฟังเทศน์	listen to the sermon
ศีล	precepts
รับศีล	receive the precepts
รับพรจากพระ	receive blessing from the monks
กัณฑ์เทศน์	offerings for a sermon
ทำบุญ	make merit; performing meritorious action; to make merit
ใส่บาตร	offer food to the monks
ทอดผ้าป่า	to leave a robe (for the monks to take as a discarded cloth.)
ปิดทององค์พระพุทธรูป	put gold leaf onto the Buddha image

รดน้ำมนต์	sprinkle the holy water
เวียนเทียน	the candlelight procession
นิมนต์พระ	invite the monk
ปิดทอง (บนองค์พระ)	put gold leaf onto The Buddha image to gold
กรวดน้ำ	pouring the water of dedication (to transfer merit to other beings, to make a libation)
งานมงคล	auspicious ceremony
งานวัด	temple fair.
งานศพ	funeral; cremation ceremony
งานสมรส	wedding; marriage ceremony
งานอวมงคล	funeral; rites for the dead; funereal occasion;
เดินจงกรม	walking meditation
การจำพรรษา,	Vassa-residence; the rains-retreat; keeping the Buddhist Lent; keeping the rainy season
การเจิม	to anoint; Anointing
การบริจาค	donation; to donate; charity;
ถวาย	to offer, give or present to a monk
ถวายพระเพลิง	the cremation ceremony
ทองคำ เปลว	gold leaf.
ทาน	giving; gift; alms-giving; charity; generosity; liberality; donation
พร	blessing
ขัดสมาธิ	to sit (flat on the haunches) cross-legged
งานมงคล	auspicious ceremony
งานศพ	funeral; cremation ceremony
งานสมรส	wedding; marriage ceremony
งานอวมงคล	funeral; rites for the dead; funereal occasion
เดินจงกรม	walking up and down

ข้อเสนอแนะในการใช้ศัพท์เพื่อให้เกิดการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ

ในการใช้คำศัพท์เพื่ออธิบายหรือแนะนำพุทธศาสนาและวัฒนธรรมไทย ให้นักท่องเที่ยวหรือชาวต่างชาติได้เข้าใจหรือซาบซึ้งนั้น ผู้ใช้คำศัพท์จะต้องเรียนรู้และทำความเข้าใจอย่างถ่องแท้ (Thorough understanding) ตามความเชื่อ (belief) ในวัฒนธรรมไทย ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ มีการฝึกในทักษะทั้ง 4 ด้าน โดยเฉพาะทักษะการพูด และการฟัง เพราะในศัพท์บางคำ ถ้ามีการแปลความหมายตรงกับภาษาอังกฤษอาจมีความหมายที่คลาดเคลื่อนก็ได้ เช่น คำว่า Temple ตามความหมายเดิมในภาษาอังกฤษจะหมายถึงโบสถ์หรือวิหารที่เป็นที่ทำพิธีกรรมในทางศาสนาที่ควรเคารพเท่านั้น แต่ในขณะที่คำว่า วัด หรือคนทั่วไปมักเรียกว่า Temple ในภาษาอังกฤษ

จะหมายถึงอาณาเขตวัดทั้งหมดที่มีสิ่งก่อสร้างต่างๆมากมาย และยังเป็นที่อยู่อาศัยของพระสงฆ์ด้วย ดังนั้น คำศัพท์ที่เหมาะสมในความหมายนี้ ควรใช้คำว่า Monastery (อาราม) เพราะมีความหมายกว้างกว่า

ตัวอย่างเช่นคำว่า สวดมนต์ ไม่ควรใช้คำว่า pray เพราะในความหมายเดิมในภาษาอังกฤษ หมายถึงการสวดอ้อนวอนหรือขอพรต่อพระผู้เป็นเจ้าหรือเทพเจ้า แต่ควรใช้คำว่า chant ซึ่งในทางพุทธศาสนาหมายถึง การเปล่งเสียงในพิธีกรรมทางศาสนาเพื่อบูชาหรือสรรเสริญต่อพระรัตนตรัยเป็นการฝึกทำสมาธิให้จิตใจสงบ และยังเป็น การเสริมศรัทธาให้แก่วิติตัวเอง ตัวอย่างการใช้ภาษาอังกฤษ เช่น

“A large number of Buddhists are chanting at the Buddhachinnaraj Temple.”

บทสรุป

การเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านพุทธศาสนาและวัฒนธรรมไทยให้เกิดประสิทธิภาพนั้น เบื้องต้นประกอบด้วย การเรียนรู้ คำศัพท์ วลี หรือประโยค ที่มีความหมายเฉพาะทางพุทธศาสนาทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยจะต้องมีการฝึกในทักษะทั้ง 4 ด้าน คือ การฟัง (Listening) การพูด (speaking) การอ่าน (reading) และการเขียน (writing) ในองค์ประกอบของพุทธศาสนาและวัฒนธรรมไทยทั้ง 4 ด้าน

ด้านศาสนสถาน เช่น พระอุโบสถ มีภาษาอังกฤษที่ใช้คือ

The uposatha hall อาคารพระอุโบสถ

Ordination hall สถานที่สำหรับทำพิธีการอุปสมบท

เช่น The uposatha Hall is the place for performing ordination ceremony.

ด้านศาสนวัตถุ เช่น พระพุทธรูป มีภาษาอังกฤษที่ใช้คือ

a Buddha image หมายถึงภาพที่จินตนาการขึ้นสำหรับใช้แทนพระพุทธรูป

a Buddha statue หมายถึงรูปหล่อจำลองพระพุทธรูป,หรือรูปปั้นพระพุทธรูป

ด้านศาสนบุคคล มีภาษาอังกฤษที่ใช้ เช่น

พระพุทธรูป Buddha

ชาวพุทธ Buddhist

คณะสงฆ์ the Buddhist monastic order;

ฆราวาส the household life; a householder; layman

อุบาสก a lay devotee; lay Buddhist.

อุบาสิกา a female devotee; a female lay follower

ด้านศาสนพิธี หรือ พิธีกรรมทางศาสนา religious Ceremony เช่น

กราบพระ ใช้คำว่า pay respect to (the monk or the Buddha image)

ไหว้พระ ใช้คำว่า worship Buddha image

พระสวดมนต์ ใช้คำว่า chant

ใส่บาตร ใช้คำว่า offer food to the monks

รดน้ำมนต์ ใช้คำว่า sprinkle the holy water

เวียนเทียน ใช้คำว่า the candlelight procession

นิมนต์พระ ใช้คำว่า invite the monk

ปิดทองบนองค์พระ ใช้คำว่า put gold leaf onto The Buddha image to gold เป็นต้น

ในการเลือกใช้คำศัพท์ผู้ศึกษาต้องทำความเข้าใจในความหมายที่แท้จริงของสังคมไทยทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษว่า มีความหมายที่ตรงกันหรือแตกต่างกันหรือไม่ เพื่อให้การสื่อสารกับชาวต่างชาติ ได้สื่อถึงความเชื่อ (belief) ความศรัทธา (faith) ต่อพุทธศาสนาและวัฒนธรรมไทยอย่างแท้จริง เช่น การทำบุญตักบาตรตอนเช้า making merit by offering alms to monks in the morning. การถวายภัตตาหารแด่พระสงฆ์ to offer food to the monks ไม่ควรใช้คำว่า to give alms to the monks ถึงแม้ว่าทั้งสองจะมีความหมายเหมือนกัน แต่มีกริยาของการให้ที่แตกต่างกัน เพราะคำว่า give หมายถึงการยื่นให้ธรรมดาทั่วไป แต่คำว่า เป็นการให้ด้วยอาการอันเคารพ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- ปรีชา คะเนตรนอก. รศ. ดร. (2558). **ภาษาอังกฤษสำหรับพระสังฆาธิการ**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). (2564). **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม**. กรุงเทพมหานคร: บริษัทธรรมสภาบันลือธรรม จำกัด.
- รุ่งรัตน์ อินทรประเสริฐ และบุญมา กุพันธ์. (2565). การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารการเรียนรู้เชิงพุทธในวิถีใหม่. **วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์** ปีที่ 7 ฉบับที่ 3 (กันยายน-ธันวาคม 2565)
- สำนักงานการท่องเที่ยวจังหวัดพิษณุโลก. (2538). **พระพุทธรูปราชยอดแห่งพุทธศิลป์. เชียงใหม่ : ส. ทรัพย์การพิมพ์.**
- อรรชนิดา หวานคง. (2559). การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21. **วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร**. 7(2). 303-314
- Dhammapitaka (P.A. Payutto) Phra. (2003). **The Pali Canon What a Buddhist Must Know**. Bangkok: Printed by S. R. Printing Mass Products. Co. Ltd.
- Lertpron Parasakul. (2016). **English for Tourist Guides**. Bangkok: Chulalongkorn University Press.